

ke, imela je premalo poslancev za tako odiranje. Celo nekateri srbski kmetje so pomagali poslancem Slovenske ljudske stranke proti zvišanju davkov. A glejte, kdo je priskočil Srbom, Pašiču na pomoč? Osem nemških poslancev se je prodalo Pašiču. Vsi so glasovali za zvišanje davkov in za kuluk. Z Nemci vred so pomagali Pašiču še Turki iz Makedonije. Slovenski poslanci so se cele dneve in noči borili proti, a ker so Srbi kupili glasove nemških in turških poslancev, je vlada tedaj smagala proti nam.

In sedaj roma nemški poslanec Schauer po Sloveniji in se še celo hvali, češ: Mi nemški poslanci ne moremo pomagati Korošcu in slovenskim poslancem, da bi Slovenija dosegla avtonomijo. Mi moramo pomagati Pašičevi vladi, ker tako dobimo Nemci razne politične, narodne in zasebne dobrote (koncesije).

Vprašamo gospoda Schauerja: Ali je strašno zvišanje davkov, kuluk in še drugo, kar nam je dala letos Pašičeva vlada, dobrota? Kaj ima nemški obrtnik in kmet od tega, ako Pašič obljublja in morda na tihem daje nemškim poslancem razne «dobrote», ako pa bomo pomalem vsi poginili pod strašno težo novih davkov!

Nemški poslanci iz samega strupenega sovraštva do Slovencev, kot protivniki naše avtonomije pomagajo Pašiču odirati Nemce in Slovence. To so «dobrote»!

Zvišane takse — znižani desetki.

Nedavno sem v «Slov. Gospodarju» obljubil, da objavim, kaj stopi v veljavo novi zakon o taksah in pristojbinah. Vlada večina (srbski radikali, Nemci in Turki iz Makedonije) so poleg petkratno zvišanega davka sklenili, zvišati tudi pristojbine (koleke). Tako so na primer zvišali koleke za vloge, pritožbe, rekurze, prošnje in enaka pisma od 13 dinarjev na 25. Slovenski poslanci smo dokazovali, da to zvišanje kolkovine najbolj prizadene uboge ljudi. Bogatašu je 25 D malenkost, a za ubogega delavca, kmeta ali invalida, je to mnogo. Dosedaj si moral pritisniti na prošnjo ali rekurz 3 dinarski kolek (12 K), a za odgovor 10 D (14 K). Od 15. novembra, ko je stopil novi zakon v veljavo, pa moraš na prošnjo ali prijavo prilepiti kolek za 5 D ali 20 K, a za odgovor zahteva vlada sedaj namesto 10 D kar 20 dinarjev (80 K). Mi smo stavili predlog, naj se vsaj za uboge in manjpremožne kolkovina zniža ali sploh opusti. A srbski Pašičevi radikali ter z njimi združeni Nemci (Schauer) ter Turki iz Makedonije imajo srce trdo kot kamen.

Ob tej priliki, ko se je šlo za pristojbine in je vladna radikalna stranka hotela tudi za kmetstva in kočarka posestva naložiti nezno visoki desetki, so naši poslanci napeli vse sile, da preprečijo to breme. — Predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je predložil finančnemu ministru, da nobeden novi posestnik, ki mora prevzeti posestvo po starih ali mož po smrti žene (ali žena po možu), ne more plačati tako visokega desetka, kot tisti, ki ima stotisočake za nakup posestva.

Nastop dr. Korošca in naših poslancev je imel uspeh. In tako je bilo sprejeto, da pri prevzemanju posestev ni treba plačati prav nobenega desetka, ako cenilna (ne prevzemna) vrednost nepremičnine in premičnine ne presega vrednosti dveh milijonov kron. A ta ugodnost velja samo za sorodnike v prvem kolenu, to je, če prevzame posestvo sin ali hčerka po starših, ali mož ali žena po zakonskem drugu (s priženitvijo ali smrtjo). Ta ugodnost je postavno ugotovljena.

V veljavo je stopil novi zakon dne 15. novembra 1923.

Novi zakon o trošarini, ki določa popolnoma prosto

žganjekuho, še ni stopil v veljavo. Ko bo kralj podpisal tudi ta zakon, odpade vsaka kontrola financarjev pri žganjskih kotlih in žganjekuhi sploh. Objavil bom vse to pravočasno v «Slov. Gospodarju».

Napisal sem ta članek kot odgovor na številna pisma, ki smo jih dobili poslanci v zadevi novih pristojbin in žganjekuho.

Franjo Žebot.

Naše „visokostojee“ učiteljstvo.

Majnika tega leta je prosvetni minister izdal na vsa šolska vodstva pametno naredbo, ki toži, da propada morala naroda zlasti vsled pomanjkanja verskega čustvovanja. Kot vzgojitelji mladine, pravi naredba, morajo učitelji sami uvideti, da v teh usodnih časih zahteva domovina od njih vestno izpolnjevanje verskih dolžnosti, da tudi glede na obisk cerkve prednjačijo z vzgledom osebnega lepega vedenja med ljudstvom.

Ako mora šolska mladina — kakor se je naš narod od nekdaj učil — hoditi v cerkev, tam moliti in prepričati, prejemati sveto obhajilo, poslušati božjo besedo itd., tedaj je v smislu zakona vse to tudi vestnih vzgojiteljev dolžnost, pravi minister (srbski radikali, ne pa črn slovenski «klerikalec») ter še enkrat naroča učiteljem, da redno hodijo v cerkev, da oskrbujejo lepo petje in goje čednosti pri svojih učencih.

Mi smo tako daleko od Beograda, da je višji šolski sve zdej na jesen, torej čez pol leta razglasil to naredbo, ki so jo vsi pametni ljudje odobraval, zlasti še vsi starši. A danes je od ministra že spet preklicana. Zakaj? Slovensko liberalno ali svobodomiselno učiteljstvo v takozvanem UJU (Udruženje jugoslovanskega učiteljstva) je zagnalo vik in krik, da je to klerikalno na zadnjaška naredba in da je slovensko učiteljstvo tako visoko stojee, da je taka naredba zanj razžalitev veličanstva. Tako so zatrobili in postavili jerihonske trobente na usta, in res je ministru srce padlo v hlače ter je izjavil, da ta naredba za Slovenijo ne velja. Po drugod v državi, torej še zanaprej škoduje morali ljudstva in mladine, če se zanemarija versko življenje, v Sloveniji pa ne, ker je slovensko učiteljstvo tako visokostojee! Da, tako visokostojee, da se norčuje iz vere in verskih vaj, in iz tistih, ki se jih udeležujejo in jih smeji, norčuje se iz sv. pisma in zakramentov; da gre učitelj začetkom službe božje z akti mimo cerkve v gostilno — češ: le za menoj v občinsko pisarno! Da je letos nekaj učiteljev odreklo udeležbo pri šolski službi božji, češ, po ustavi nismo dolžni priti v cerkev drugače, kot ob drž. praznikih. Da, visokostojee je to učiteljstvo, zato je zanj sramotno, stati v cerkvi med narodom in skupno z njim častiti Najvišjega; oni ne marajo biti med ljudstvom, ampak so visoko nad njim po svoji parletni izobrazbi, čeprav imamo zdaj že tako lepo število akademičnih izobražencev, ki si štejejo v čast, da so z vernim narodom edini v izvrševanju bogočastja! Posedati po krčmah med surovimi klafarji in preklinjalci, celo s ponočnjaki laziti za dekleti, hoditi po plesih in zato celo šolo zanemarjati, to ni preniko za to visokostojee kasto; preniko pa jim je, pridružiti se narodu ali mu celo prednjačiti tam, kjer se pokazujejo najgloblje vrline naroda in kjer si ljudstvo zajema moči za najvišji napredek — umski in moralni — v bogočastju. Hvala Bogu, ne velja to vsem našim učiteljem; še celo med UJU je nekaj takih, ki jim v tem oziru lastna vest, tradicija ali vsaj ozir na ljudsko sodbo narekuje pravilno nastopanje, a večina UJU-krčičev je taka. Zato pa ljudstvo toliko višje ceni in se z ljubeznijo oklepa onih učiteljev, ki žive med njim in

nesebično delujejo zanj, se zlasti tudi v verskih zadevah čutijo eno z njimi ter z besedo in vzgledom mladini prednjačijo tudi na potu verskonavnega napredka in s tem grade temelje narodovi zemski in posmrtni sreči. Take šteje verni narod med svoje najdražje sinove, na nje stavi svoje nade, ne pa na izdana, pa zopet preklicana ministrska naređenja! Verni učitelji, pogumno naprej, mladina in narod je z vami!

ZADRUŽNO SOCIJALNI TEČAJI.

Zadružno socijalni tečaji se vršijo od dne 26. novembra do 7. decembra po naslednjih sodnih okrajih: 26. novembra (ponedeljek, ob pol 9. uri dopoldne: Laško v društveni dvorani v župnišču za sodni okraj Laško.

27. novembra (torek) ob pol 9. uri dopoldne: Celje v vrtni dvorani hotela Beli vol za sodni okraj Celje.

29. novembra (četrtek) ob pol 10. uri dopoldne: Rogatec v društveni sobi v kaplaniji (za sodni okraj Rogatec.

30. novembra (petek) ob 9. uri dopoldne: Smarje pri Jelšah v gostilni Gradt za sodni okraj Smarje.

3. decembra (ponedeljek) ob 9. uri dopoldne: Sv. Lenart v Slov. gor v društveni dvorani pri Arnušu za sodni okraj St. Lenart.

4. decembra (torek) ob 10. uri dopoldne: Konjice v prostorih Kmečke hranilnice in posojilnice za sodni okraj Konjice.

6. decembra (četrtek) ob pol 9. uri dopoldne: Ptuj v minoritski dvorani za sodni okraj Ptuj.

7. decembra (petek) ob pol 9. uri dopoldne: Maribor v Lekarniški ulici 6-I, za oba sodna okraja Maribor levi in desni breg.

Iz delovanja naših poslancev.

Sv. Peter niže Maribora. Tu se je vršil v nedeljo, dne 18. novembra po rani maši lepo uspeši shod Slov. ljudske stranke pod vodstvom vrlega župana Fluherja. Povabili smo poslanca Žebota, da nam poroča o najnovejših političnih dogodkih. Poslanec nam je v poljudnem govoru objasnjal, da ne bi nikdar prišlo do tako strašnega zvišanja davkov, če bi nemški poslanci ne glasovali z radikalno stranko in če bi Radič s svojimi 70 poslanci prišel slovenskim poslancem na pomoč v boju proti Pašiču. Ravnotako je bilo pri kuluku. Nemški poslanci dvigajo za vsak Pašičev predlog roke in nikdar ne marajo pomagati slovenskim poslancem. — Da še pri nas ni kuluka, so dosegli naši poslanci z odločnim nastopom. Če ga pa dobimo, bo to zasluga 8 nemških poslancev, ki gredo z vlado čez drn in strn kakor poprej samostojneži. Poslanec nam je jasno dokazal, da je za Slovence edina rešitev, da se v upravnem in denarnem oziru ločimo od Beograda in si s svojimi davki sami gospodarimo. Borba je težka, a zmago bomo dosegli, če bomo vztrajali. Slovenija plača okoli 6 milijard kron davkov brez carine in s temi ogromnimi svotami bi si Slovenija sama lahko vse najlepše uredila. Sempeterčani so izrekli poslancu in SLS zaupanje in bomo vztrajali.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Dne 11. t. m. je imel poslanec g. Bedjanič pri nas krasno obiskano shod. Ljudje so z zanimanjem poslušali g. poslanca, ki je razložil politični položaj v državi in parlamentarno delo Jugoslovanskega kluba. Po poročilu g. poslanca se je razvila živahna debata. G. poslanec je dal pojasnila na vprašanja glede raznih zakonov in zakonskih določb. Zborovalci so zaključili shod z

na iznajdba! Segavo se je smejala Lenka. «Posebno za stare žnske, kakor sem jaz na primer. Pri sklepanju »zanja« govori najprvo srce in ljubezen, in ta je večkrat slepa, — potem šele pride razum, včasih celo prepozno. Pri ženitbeni ponudbi je pa stvar prav narobe. Razum govori prvi in ima čas, da ponudbo trezno in mirno presodi, da si blago ogleda. Za ljubezen je potem še vedno časa dovolj. — Ne zamerite, da govorim v suhoparnih, trgovskih izrazih o tako nežni zadevi! Lenkine velike rjave oči so plesale v hudomušni, veseli dobrobrčnosti, ko je Aleš pri »ogledovanju blaga« zbežano in preplašeno obračal oči na vse strani, kakor bi ne vedel, kam bi se skril. «Prosim, vzemite še kosček surzle pečenk!» mu je ponudila, ko je videla njegovo zmedo.

Aleš si je vzela.

Kako okusno, fino mu je stregla! In kako dobro mu je dela njena posrežba! Aleš Blaž ni bil vajen, da bi mu stregle nežne ženske roke. — In kako prav mu je prišel tale kosček pečenk! Je vsaj imel kam djati svoje boječe oči.

Sicer pa se mu je vračal pogum. Uiti itak ni mogel več. Zamudil je pravi čas. Skrajno neolikano bi bilo, če bi sedajle vstal in odšel. Da bi le teble velikih rjavih oči ne bilo! Neprestano so ga gledale in opazovale! In tudi mati ga je venomer gledala. Seveda, ogledovali sta si «blago» — Aleš ni mogel prenesti, če ga je kdo takole nabodel z očmi.

Pa branil se bo, branil kakor volk v pasti.

«Zdi se, je dejal pogumno in si naložil grizljaj, »da ste trgovka ali kaj, ker se tako dobro razumete na trgovske izraze.»

«Tisto ne. Pa moj oče je bil lesni trgovec in jaz sem

bila njegova tajnica. Tudi moj rajnik je bil kos trgovca.»

«O, veste, gospod Brglez, Lenka je zelo sposobna trgovka! In denar zna štediti, denar —!»

«Nikar me ne hvalite, mati! Gospodu Brglezu bi se vaša hvala utegnila surljiva zdeti!»

«Nikakor ne! Vajen sem, da si naredim svojo sodbo o ljudeh po lastnem opazovanju.»

«Torej tudi vi opazujete —? Radovedna sem, kaka bo vaša sodba.» Segavo mu je pogledala v oči.

«I — no, je dobrovoljno dejala mati Barba, »saj smo zato prišli skup, da se pogledamo in da vidimo, ali smo drug za drugega ali ne.»

Alešu so lezli mravljinici po hrbtenici. —

Hipoma mu je prišla rešilna misel.

«Povejte mi, koliko ponudb ste pa dobili na vaš oglas?»

«Pomislite, je ponosno povedala mati, »štiri je dobila, štiri!»

«In izmed teh štirih vam je Hinko Brglez, — Aleš Blaž se je še ob pravem času spomnil, da je on Hinko Brglez — »sem vam jaz najbolj ugajal?»

«Saj pravim, take ženitbene ponudbe človek lahko trezno, mirno premisli. Razen nekaterih drugih postranskih sem imela dva dva glavna razloga, ki sta govorila za vas. Pisali ste mi namreč, — Aleš se je nervozno igral s kruhovimi drobtinami. Sedaj bo prišla na dan moja prevara! je premišljeval — »da ste osebni tajnik pisatelja Aleša Blaža, da upravljate njegovo premoženje in da se razumete na denarne posle.»

«O ti preklicani goljuf! je na tihem zasodil Aleš o Hinkotu. «Vidi se, kam je meril! — Glasno pa je rekel:

«Resnici na ljubo vam moram povedati, da sem tistikrat hudo pretiraval. Aleš Blaž je bil revež, denarja ni imel in Hin — in jaz sem bil le njegov sluga. Ne vem če —.»

«Kako ste skromni, gospod Brglez! je dejala mati Barba in ga prijazno gledala.

«Bojim se, da bodele doživeli razočaranje! Vdova bogatega lesnega trgovca vendar ne bo vzela za moža — sluga!»

Hvala Bogu, zunaj je bilo! Ta udarec bo rešil položaj!

«Kako ste skromni! je ponavljala dobrodušna mamika. Lenka pa je rekla:

«Prav taki ste kakršnega sem si vas mislila. Nekoliko plah in boječ, kadar pridete med ljudi, v pismu pa trezen, moder, miren človek —. Ves tak ste kakor —.»

«Tudi njen rajnik mož je bil tak, je pravila mati. «Nekoliko plah, sicer pa miren in pameten. In na denar se je razumel. In prav takega, pravim, potrebuje Lenka. Nekaj denarja ima, majhno posestvo in —.»

«Tisto o revščini Aleša Blaža pa tudi ne bo čisto res! Lenka se je razvnela. «Poznam ga, našega najslavnejšega pisatelja. Velik mož je bil. In taki ljudje so gotovo bogati.»

«Mislite si! Po cele popoldneve je tičala v njegovih povestih! Ze samo ime tega slavnega moža je bilo priporočilo za vas!»

Aleš je zardeval kakor nevesta. Rad je poslušal svojo slavo, — saj ga nista poznali. Le to ga je jezilo, da ga imajo ljudje za bogatega: On — bogat! Kdo je še kedaj doživel kaj takega, da je bil pisatelj — bogat! (Dalje prihodnjic).

živio-klici in izrazili željo, da g. poslanec še večkrat pride k Sv. Tomažu.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Dne 11. novembra se je vršil pri nas shod SLS. Navzoči so z veliko pozornostjo sledili petčetrturnemu poročilu g. poslanca Fa-leža. Shod je vodil načelnik krajevnice organizacije SLS g. Jakob Pavlič, kateri je ob splošnem pritrjevanju v imenu zborovalcev odobral delo poslancev SLS in iz-rekel željo, da Jugoslovanski klub vztraja v težkem boju za avtonomijo in pravice slovenskega ljudstva.

Dol pri Hrastniku. Dne 11. t. m. se je vršil pri nas shod SLS. Ob obilni udeležbi ljudstva je poročal gospod poslanec Kugovnik o delovanju Jugoslovanskega kluba. Končno so se sklenile resolucije, ki izražajo: najodkritosrčnejše zaupanje navzočemu poslancu, kakor tudi celemu Jugoslovanskemu klubu s prošnjo, naj gg. poslanci še na-dalje vztrajajo v boju za pravice Slovencev, da dosežemo končni cilj avtonomije, dalje protest proti uvedbi kuluka, proti previsokim davkom, posebno še proti previsoki od-merjeni osebni dohodnini ter visoki užitnini; končno reso-lucije krajevnega značaja. Vse resolucije so hile sprejete z viharim odobravanjem.

Shod SLS pri Sv. Križu pri Rogiški Slatini. Od Sv. Križa nam poročajo: V nedeljo, dne 18. t. m. se je vršil pri nas shod SLS v Društvenem domu. Občinstva je bilo toliko, da je bila dvorana in galerija nabito polna poslušalcev. Po rani sv. maši je shod otvoril krajevni načelnik Kmečke zveze g. Roškar ter pozdravil v svojem govoru navzoče. Za njim je govoril g. poslanec Vrečko, ki je v enournem govoru orisal politični položaj in razložil de-lovanje naših poslancev ter navedel njihove dosedanje uspehe. Za g. poslancem je govoril okrajni tajnik SLS g. Deželak. Razjasnil je gospodarski položaj Slovencev, ki plačujemo toliko davkov, katere pa vse požre Beograd, vrne nam pa le drobtinice tega, kar je iz nas izvelkel. Na koncu so zborovalci izrekli g. poslancu in celemu Ju-goslovanskemu klubu zaupnico ter enodušno izjavili, da jih bodo podpirali v boju za avtonomijo.

Frankolovo. V nedeljo, dne 11. t. m., je imel poslanec Davorin Krajnc tukaj jako lep shod v novem Društvenem domu. Zbralo se je jako veliko število ljudi. Poslanec je v poldrugournem govoru razložil zunanji in notranji politični položaj, pojasnil, kdo je kriv današnjim slabim razmeram in razkrinkal laži nasprotnikov. Na shodu so se sprejele resolucije: Zaupnica Jugoslovanskemu klubu, proti pre-visokim davkom in kuluku ter za avtonomijo. Ljudstvo je bilo navdušeno in je izreklo željo, da delajo naši poslanci tudi zanaprej v istem smislu kot dozdaj.

Kozje. V nedeljo, dne 11. t. m. se je vršil v Kozjem shod SLS. Ob obilni udeležbi je poročal o političnem po-ložaju in o delovanju Jugoslovanskega kluba poslanec g. Vrečko. O zunanji politiki in zmotni taktiki Radčiča je govoril tajnik I. Deželak. Zborovalci so soglasno odobrili sledeče resolucije: Zaupanje SLS, proti kuluku, zoper u-kinitvev medicinske in bogoslovne fakultete v Ljubljani.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Te dni bi moralo pričeti redno parlamentarno delo, pa se je zopet odložilo za par dni in se bo najbrž še na-prej odlagalo. Vlada očividno nima kaj predložiti par-lamentu, ker zakonodajni odbor ni ničesar pripravil. Delal je samo finančni odbor, razdeljen na pododbore, ki je imel ogromno delo s proučevanjem proračunskih predlogov za posamezna ministrstva. Pri teh razpravah se je do golega razkrinkala strankarska in plemenska politika vlade, ki stremi za tem, da Hrvatsko in Slove-nijo ter Hrvate in Slovence popolnoma podvrže Srbiji ter izkoristi.

Proračun za leto 1923-24 je zopet samo na papirju, samo številke so v ravovesju, drugače je pa sploh ne-mogoče napraviti proračun za bodoče leto, ko ni prav nobenih zaključkov od poprej. Ni trgovca ali podjetni-ka na svetu, ki bi delal proračune za bodoče leto brez obračunov, bilane in inventarjev in če si hoče kdo ogle-dati tak svetovni čudež, naj se pelje samo v Beograd, da ga vidi v osebi fanančnega ministra. Naša vlada na spominja na tistega avstrijskega graničarskega ober-sta, ki je dobil povelje, naj položi račun o sprejetih in izdanih 1000 goldinarjev. Oberst je ta obračun takole napravil: 1000 goldinarjev prejel, 1000 goldinarjev po-rabil. — Podpis. — Naša vlada pa takole obračunava: 6 milijard iz Slovenije prejela, 6 milijard pogoltnila. Vlada. — Da, 6 milijard kron je bilo izprešanih iz Slo-venije na direktnih in indirektnih davkih, takšah in colninah. Od tega denarja po skoraj nič ne pride nazaj v Slovenijo in pri proračunskih razpravah se je še po-sebno pokazalo, kako izgleda beograjsko bratstvo.

Vsi proračuni so sestavljeni tako, da odpade na Srbijo pretežni del, na Hrvatsko in Slovenijo pa samo neznatne malenkosti. Ministri so pri razpravah vse storili in pripravili, da se odtegnejo odgovorom na vprašanja in zahteve. Najbolje je še napravil minister za agrarno reformo, ki je enostavno izostal in se prav nič ne briga, da so celo radikalni poslanci v finančnem pododboru imenovali njegovo ministrstvo in delovanje — škandal. Ministrski predsednik Pašić si je določil dva in pol milijona zlatih dinarjev posebnega fonda, glede katerega ni nobenega nadzorstva in da se je ta fond sprejel, je proti vsem pravilom zanj oddal svoj glas tudi predsednik finančnega pododborja, ko je videl, da bi bilo ravno toliko glasov za, kot proti.

Z nepostavnim glasom predsednika je dobil Pašić svojo »civilno listino«.

Iz zunanje politike je poročal minister dr. Ninčič sledeče: 1. Kar se tiče razmejitve z Rumunijo, je ru-

munska vlada pristala na našo zahtevo, da se izpraz-nitev Zombolja in drugih krajev, ki jih odstopimo Ru-muniji izvrši še le koncem januarja ali najkasneje za-četkom februarja. 2. Dogovor glede svobodne cone v Solunu je grška vlada sprejela in jo bo dr. Ninčič še v tem zasedanju predložil narodni skupščini. 3. V Sofiji je bil podpisan dogovor o povrnitvi škode, ki jo je na-pravilo med vojno bolgarsko vojaštvo potom rekvizicij. Glasom te pogodbe plača Bolgarija 300 milijonov le-jev in sicer en del v denarju, drugi del pa v živini. 4. Glede reškega vprašanja in razmejitve z Italijo je dr. Ninčič dejal, da sta ti dve vprašanji na mrtvi točki in da ni nastopila v zadnjem času nobena sprememba. 5. Končno je poročal o sestanku male antante, ki se vrši glasom sklepa sinajske konference 11. in 12. januarja v Beogradu.

To je vse, kar zunanji minister pove, gotovo pa je, da se dogajajo v zunanji politiki še druge stvari. — Italijanski listi pišejo z debelimi črkami, da je italijan-ska aneksija Reke že gotova stvar. Na nevarno pot se spušča naša vlada po prigovarjanju Rumunije tudi na-pram Grčiji. Grki hočejo kralja Jurija odstaviti, ker je pa ta zel rumunskega kralja, zato je Rumunija še našo državo pripregla v varstvo grške monarhije.

Po poročilih nekaterih beograjskih listov se je za-stopnik naše vlade v Atenah že v drugič zavzel za grško monarhijo ter celo grozil z vojsko, če bi jo odpravili. Vlada to sicer zanika, ne pove pa, kaj sta imela naš zunanji minister in rumunski poslanik zadnji čas tako važnega za posvetovati.

BOLGARSKE VOLITVE.

V nedeljo so se v Bolgariji vršile volitve v državni zbor ali sobranje. Vladne stranke, združene v tako-zvanem »demokratskem zgovoru« so si pridobile zma-go z nezastisljivim nasiljem. Še le zadnji teden je bilo dovoljeno tudi zemljoradnikom in komunistom, da na-stopijo s svojo listo, shode teh dveh strank so pa do zob oboroženi komiti razganjali z bombami in drugim orožjem. Bolgarska vlada si je priskrbelo svojo zmago tudi s tem, da je vse voditelje kmetov in delavcev izo-čila sodišču, vrgla v ječo, umorila po svojih komitih ali pa nagnala v pregnanstvo. Kakor se vidi na slu-čaju bivšega ministra Duparinova, hoče komitska stra-hovlada tudi one nasprotnike današnjega režima umo-riti, ki so že itak obsojeni na večletno ječo. Duparinova, ki je imel velik ugled in vpliv med ljudstvom, so krat-komalo izvelkli iz vlaka in zunaj umorili. Volitve so se vršile v miru, večina zemljoradnikov in komunistov je ostala doma, ker je skoro vsakega volilca zalezoval po en policaj ali oborožen komit in na ta način praznu-je krvavi režim svojo zmago z dobro dvetretjinsko ve-čino vseh mandatov.

NEMCIJA

upa na dodelitev velikega mednarodnega posojila, to je na kredite, ki jih imajo dovoliti Amerika, Anglija in Holandska. Posojilo imajo izplačati velike svetovne banke. Posojilo je namenjeno za ustanovitev nove nem-ske emisijske banke, ki bi imela nalogo, končnoveljav-no rešiti vprašanje nemške zlate valute. Posojilo ima znašati 1400 milijonov zlatih mark. Amerika sama je pripravljena dovoliti 170 milijonov dolarjev, tedaj po-lovico posojilnega zneska. Zadevna posojilna pogodba je baje že pripravljena.

FRANCIJA OBOROŽUJE MALO ANTANTO.

Francija hoče dati vsem državam male antante večje posojilo, da bi imele še bolj podložne in pripravljene zaveznike in pa tudi da v prvi vrsti spravi v denar izdelke svoje topovske in orožne industrije. Sedaj opo-zicija proti sedanjim francoski vladi to ostro obsoja ter imenuje vse skupaj vojno in velekapitalistično pusto-lovščino.

ANGLIJA PRED VOLITVAMI.

Na posebne uspehe upa angleška delavska stranka (Labour Party), ki ima v svojem progasu podano tu-di najboljše rešitev iz težkega položaja v Evropi. Vo-lilni proglas zahteva med drugim politiko mednarodne vzajemnosti, ki se naj uveljavi z razširjenjem Društva narodov, dalje zahteva sklicanje nove mednarodne kon-ference, ki se je naj udeleži tudi Nemčija kot polno-praven član, dalje spremembo versajske mirovne po-godbe in vzpostavitev rednih mednarodnih odnošajev s sovjetsko Rusijo.

NAŠE PRIREDITVE.

Prireditve pri Sv. Jurju ob juž. žel. Prihodnjo ne-deljo, dne 25. novembra ob 15. uri priredi tukajšnje bralno društvo lepo igro »Vžitkarji«. Igru se pridruži tudi koncert domačega pevskega zbora. Po igri je v dvo-rani Katoliškega doma tudi prosta zabava, licitacija itd. Čisti dobiček je namenjen za bralno društvo. Zato so pa prav vsi, domačini, bližnji in daljni sosedi prijatej-ski povabljeni. Na svidenje.

Dekliška zveza v Veržju priredi dne 2. decembra v čast Brezmadežne lepe akademijo s petjem, govori in deklamacijami ter z velepušno, krasno »Trojna pot« v prostorih Marijanišča. Vabimo k obilni udeležbi.

NAROČNINA »SLOV. GOSPODARJA« ZA L. 1924.

»Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 D
za pol leta 16 D
za četrt leta 8 D

Naročnina se pošlje na upravništvo »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.

Najboljše je, da se vsak poslužuje položnice, ker s tem prihrani sebi in nam pošne stroške. Poštno položnico je treba dobro shraniti.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti in spremembe. Od Sv. Bolfenka v Slov. gor. nam pišejo: Dne 7. novembra je umrl v Lipnici tukajšnji rojak č. g. Anton Muršec, bivši žup-nik v Spilju. Rojen je bil v Bišu dne 14. decembra 1845 kot zakonski sin kmetiskih posestnikov Jaboka Muršec in Gere roj. Gomilšak; v mašnika je bil povsvečen v Gradcu dne 31. julija 1870, župnik v Spilju pa je bil od leta 1885 do leta 1915, ko je šel v pokoj in se pre-selil v Lipnico. Zadnji čas se ga je lotila kostna sušica, tako, da so mu morali vkljub visoki starosti odrezati eno nogo. Bil je daleč znan po svoji ljubeznivosti in gostoljubnosti; radi so ga zato obiskovali številni pri-jatelji iz slovenskega dela Stajerske, zlasti iz Maribora, ki so radi nemški Spielfeld šaljivo imenovali Igropolje. Zdal so že pokojni vsi ti spiljski prijatelji, za njimi je šel še gospod Muršec. — Lavantinska častna kanoni-ka sta postala gg. Jožef Cerjak, dekan in mestni žup-nik v Slov. Bistrici ter Martin Meško, zlatomašnik in župnik na Kapli pri Radencih. Konzistorijalnim sveto-valcem je imenovan gospod dr. Fr. Kovačič v Maribo-ru, duhovnim svetovalcem pa gg. župniki, ozir. dekani: Karol Kumer na Prihovi, Jože Janžekovič pri Sv. Le-nartu v Slov. gor., Martin Medved v Braslovčah, dr. Valentin Mörtl v Marenbergu, Anton Novak v Gornjem Gradu in Anton Stergar v Mariboru.

Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani je zo-pet predmet ostrega prepira. Pucljevi samostojneži bi se radi polastili družbenega imetja, koje znaša več mi-lijonov dinarjev. Da bi mogli po svoje gospodariti, so odstavili kar na Pucljevo komando I. podpredsednika gospoda Jarca, koji je po Pirčevi smrti vodil družbo. Dasirovno ima Stajerska polovico odbornikov v druž-binem vodstvu. Stajercev niso povabili k seji. Odlične naše može: Brenčiča, Zupaniča, Košarja, Steblovnika, Vrečka ne smatrajo vredne, da bi jih povabili. Kar sam-i so samostojni odborniki odločili občni zbor na 16. december, ker upajo dobiti toliko glasov, da bi pri vo-litvi predsedstva zmagali. Nadalje silijo samostojneži v vodstvo radi tega, ker bo družba morala za samostoj-no Pirčevo lumparijo pri galici plačati nad 4 milijone kron kazni. Samostojnežem smrdi, da bi naši ljudje zvedeli za podrobnosti te lumparije. Kmetijskim po-družnicam na Stajerskem javimo, da dokler v vodstvo družbe ne pridejo redne razmere, ne pošiljajo družbi nobenega denarja. Kedaj bo občni zbor, bomo v »Gos-podarju« pravočasno objavili.

Slovenska krščansko-socialna zveza v Mariboru vabi na občni zbor, ki se vrši dne 6. decembra t. l. ob pol 10. uri dopoldne v dvorani v Lekarniški ulici 6. Občni zbor je velikanskega pomena, ker gre za spremembo pravil in za popolno reorganizacijo SKSZ (sprememba v Prosvetno zvezo). Nova pravila se bodo posnela po vzorcu, ki ga i-mate v zadnjem »Vestniku« SKSZ. Vsako društvo naj pošlje po enega delegata ki naj prinese s seboj pooblastilo, v katerem ga izobraževalno društvo pooblašča za dele-gata za občni zbor SKSZ.

Mladenke severnega dela lavantinske škofije, Prek-murja in Koroške pridejo dne 25. t. m. v obilnem številu na ženski tečaj v Mariboru. Ob 8. uri sv. maša, ob 9. uri tečaj v dvorani v Lekarniški ulici 6. Tečaj bo vodila Ang. Piskernik, slavna govornica in organizatorica slovenskega ženstva. Mladenke, nobena naj ne ostane doma! Železni-ska zveza ugodna!

Mariborske novice. Številke govorijo. Zadnji »Gospo-dar« od dne 15. t. m. beleži, da se dobi za 100 čehoslo-vaških kron 253—254 dinarjev. Prva Hrvatska štedionica je plačala za 100 čK 225 dinarjev, Ljubljanska Kreditna banka 235 dinarjev, samo naša Zadruga Gospodarska banka je dala 250 dinarjev. Številke govorijo. — Dne 16. t. m. je umrla v Mariboru pri svoji hčeri po hudem trplje-nju, blaga mati, pobožna žena in gospa Ana Zupanc. Stara je bila 85 let in dobro znana tudi v Celju. Bog jej daj več-ni mir in pokoj! — Organizacija mariborskih invalidov sklicuje za dne 9. decembra v prostorih hotela »Kosovo« izvanredni občni zbor. V organizaciji so se pojavili v vod-stvu spori in prepri radi voditelja, ki je upeljal nekako strahovlado. Iz organizacije je izstopilo več odbornikov in ti bi radi celo zadevo razčistili na izvanrednem občnem zboru.

Goljufivi delavski »prijatelji«. Iz Ceršaka pri St. Ilju nam piše priprost delavec: K nam v Ceršak lazita vsakih 14 dni neka gospoda, farbat nas delavce. Eden teh gospodov se piše Spindler, a drugi Kaučič. Prvi je debeluhar in se zelo študirano drži, druga pa je podoben človeku, ki ga davi griza in lomi krč. Ta dva in poprej še eden drugi s cvikerji, so nas delavce v cirberški fa-briki s silo vpisali v neko organizacijo, ki se imenuje »Unija«. Ker sem že mnogo po svetu skusil, sem se za-nimal, kakšne farbe je ta organizacija. V nedeljo, dne 11. novembra sem v St. Ilju naletel na tovariša, s ka-terim sva služila skupaj pri vojakihi. On je sedaj rudar v Velenju. Obiskal je svojega tukajšnjega sorodnika. V gostilni pri Vajski sva prišla v razgovoru tudi na delavsko organizacijo. Vprašal sem ga o »Uniji«. Tova-riš mi pravi: »Kaj, v taki organizaciji ste vpisani? To je družba, ki so jo osnovali demokrati dr. Žerjav, dr. Kramer, dr. Kukovec in Spindler. Ali ne poznaš teh lju-di? To so tisti, ki so nas Slovence leta 1921, ko se je sklepala ustava, prodali Srbom. Demokrati ali liberalci nočejo, da bi Slovenci bili samostojni gospodarji in za-tegadelj nas Pašičevi Srbi sedaj tako odirajo z davki in povzročajo draginjo. Pa še več! Demokrati so v Beo-gradu skupno s srbskimi radikali sklenili postaviti, po kateri lahko delavce zapirajo in odirajo, kakor hočejo. To postavijo imenujejo: Zakon o zaščiti države. Za vsako malo ostro besedo vlaknejo delavca v luknjo. Ali ti ni znano, da so ravno ti demokrati, ki sedaj vas lovijo v